

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีส่วนตน
ของ นายอนุรักษ์ มาประณีต ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๑๒ - ๑๓/๒๕๕๑

เรื่องพิจารณาที่ ๑๕/๒๕๕๑

เรื่องพิจารณาที่ ๒๕/๒๕๕๑

วันที่ ๕ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๕๑

ประเด็นวินิจฉัย

ความเป็นรัฐมนตรีของนายสมัคร สุนทรเวช นายกรัฐมนตรี ผู้ถูกร้อง สิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๘๒ วรรคหนึ่ง (๓) ประกอบมาตรา ๒๖๗ เพราะเหตุผู้ถูกร้องดำรงตำแหน่งใดในบริษัท เฟซ มิเดีย จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทที่ดำเนินธุรกิจโดยมุ่งมั่นหาผลกำไรหรือรายได้มาแบ่งปันกัน หรือเป็นลูกจ้างของบริษัทดังกล่าว หรือไม่

ความเห็น

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๖๗ ได้บัญญัติการกระทำที่เป็นการขัดกันแห่งผลประโยชน์ว่า “... และจะดำรงตำแหน่งใดในห้างหุ้นส่วน บริษัท หรือองค์การที่ดำเนินธุรกิจโดยมุ่งหาผลกำไรหรือรายได้มาแบ่งปันกัน หรือเป็นลูกจ้างของบุคคลใดก็ได้ด้วย” บทบัญญัติดังกล่าว มุ่งประสงค์ให้มีการตรวจสอบการกระทำที่เป็นการขัดกันแห่งผลประโยชน์ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง โดยเฉพาะนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีจะมีบทบังคับเป็นกรณีพิเศษ หากกระทำการดังกล่าวจะมีผลให้ความเป็นนายกรัฐมนตรีสิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๘๒ วรรคหนึ่ง (๓) ซึ่งบัญญัติว่า ความเป็นรัฐมนตรีสิ้นสุดลงเฉพาะตัวเมื่อกระทำการอันต้องห้ามตามมาตรา ๒๖๗

มีปัญหาที่ต้องวินิจฉัยตามประเด็นที่ได้กำหนดไว้ประการแรกว่า ผู้ถูกร้องดำรงตำแหน่งใดในบริษัท เฟซ มิเดีย จำกัด หรือไม่ จากคำให้การของนายศักดิ์ชัย แก้ววรรณิสกุล กรรมการผู้จัดการบริษัท เฟซ มิเดีย จำกัด ระบุว่ามีความประสงค์จะเชิญผู้ถูกร้องมาเป็นพินิจ เพราะได้อ่านหนังสือพิมพ์ บ่นไปที่ผู้ถูกร้องเขียน ทำให้คิดว่าถ้าทำเป็นรายการโทรทัศน์คงได้รับความนิยมจากประชาชน

ต่อมาปลายปี ๒๕๔๕ ได้พบผู้ถูกร้องที่บ้านและอธิบายรายละเอียดว่าอยากจะแปลงหนังสือมาเป็นรายการโทรทัศน์ เพื่อสร้างคุณูปการให้เกิดแก่สังคมไทย เพราะเป็นผู้ถูกร้องมีความชำนาญด้านอาหารไทย ผู้ถูกร้องรับข้อเสนอไว้พิจารณา ต่อมาอีกประมาณ ๓ เดือน ผู้ถูกร้องตอบตกลง ประมาณกลางปี ๒๕๔๖ สถานีโทรทัศน์ไอทีวี ได้บรรจุในผังรายการชื่อชิมไป บ่นไป เห็นว่า รายการชิมไป บ่นไปนั้นมีที่มาจากกรณีที่นายสมักรเขียนหนังสือชิมไป บ่นไป แล้วนายศักดิ์ชัยมีความคิดจะทำเป็นรายการโทรทัศน์จึงมีการตกลงกับผู้ถูกร้องเพื่อทำรายการโทรทัศน์ ชื่อรายการใช้ชื่อเดียวกันคือชิมไป บ่นไป นอกจากนี้สัญลักษณ์ของรายการมีการนำรูปใบหน้าของผู้ถูกร้องมีรูปจมูกชมพูโดยเขียนชื่อผู้ถูกร้องลงโฆษณาเป็นรูปการ์ตูน ที่มีผลในการจดจำของผู้ชมโดยทั่วไป และรูปดังกล่าวจะปรากฏในรายการเป็นระยะ ๆ การที่ผู้ถูกร้องตกลงกับนายศักดิ์ชัยในการจัดทำรายการดังกล่าวโดยใช้ชื่อเสียงของผู้ถูกร้องและผลงานจากการเขียนหนังสือชิมไป บ่นไป รูปของผู้ถูกร้องเป็นสัญลักษณ์ของรายการ และให้ผู้ถูกร้องเป็นผู้ดำเนินรายการ โดยที่ผู้ถูกร้องเป็นเพียงพิธีกร ไม่รับเงินค่าตอบแทนหากรับก็เป็นเพียงค่าซื้ออาหารหรือค่าน้ำมันรถตามที่ผู้ถูกร้องต่อสู้ไม่น่าจะเป็นไปได้เพราะชื่อรายการ สัญลักษณ์ และผู้ดำเนินรายการเป็นของผู้ถูกร้องทั้งสิ้น นายศักดิ์ชัยเพียงแต่ติดต่อสถานีโทรทัศน์และติดต่อหาโฆษณาแล้วได้รับผลประโยชน์แต่เพียงผู้เดียวโดยผู้ถูกร้องแทบจะไม่ได้รับอะไรเลย สำหรับการเขียนหนังสือชิมไป บ่นไป ผู้ถูกร้องเองได้รับเงินค่าลิขสิทธิ์หนังสือจากบริษัท อมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์ พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน) ตามเอกสารหมายเลข ศ ๑ ลำดับที่ ๗๐๕ ถึง ๗๑๔ เป็นค่าที่บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์ พับลิชชิ่ง จำกัด พิมพ์หนังสือของผู้ถูกร้องขาย เป็นเงินจำนวนครั้งละหลายหมื่นบาท แต่รายการโทรทัศน์ชิมไป บ่นไป ผู้ถูกร้องกลับไม่ได้รับค่าลิขสิทธิ์หรือผลประโยชน์อันใดเลยตามคำเบิกความของนายศักดิ์ชัย ซึ่งแตกต่างจากการเขียนหนังสือ เหตุผลใดที่ผู้ถูกร้องไม่เรียกค่าลิขสิทธิ์ แต่กลับปรากฏว่าผู้ถูกร้องได้รับเงินค่าตอบแทนจากบริษัท เฟซ มิเดีย จำกัด เป็นเงินหนึ่งแสนกว่าบาทเกือบทุกเดือนตามรายการเสียภาษีใบแนบ ภ.ง.ด. ๓ ของปี ๒๕๕๐ เหตุที่ผู้ถูกร้องตกลงกับนายศักดิ์ชัยในนามของบริษัท เฟซ มิเดีย จำกัด และกระทำการดังกล่าวดังที่ได้วินิจฉัยมาแล้ว เห็นว่าเป็นการตกลงเข้ากันเพื่อกระทำการกิจการร่วมกัน ด้วยประสงค์จะแบ่งปันกำไรอันจะพึงได้จากกิจการที่ทำนั้น จึงเป็นหุ้นส่วนกันตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๐๑๒ การเข้ากันเป็นหุ้นส่วนสามัญนั้นเมื่อได้มีการตกลงกันในสาระสำคัญของสัญญาแล้ว ห้างหุ้นส่วนก็เกิดขึ้นทันทีโดยไม่ต้องมีหลักฐานเป็นหนังสือและไม่มีแบบเมื่อรับฟังได้ว่าผู้ถูกร้องเป็นหุ้นส่วนกับนายศักดิ์ชัยและบริษัท เฟซ มิเดีย จำกัด ซึ่งได้ดำเนินกิจการ

มาโดยตลอดตั้งแต่ปี ๒๕๔๔ ในปี ๒๕๕๐ ผู้ถูกร้องก็ยังได้รับผลประโยชน์ทุกเดือนมากบ้างน้อยบ้าง ทั้งนี้ น่าจะขึ้นลงตามผลประกอบการว่ามีรายได้มาก ได้รับผลประโยชน์มาก มีรายได้ก็น้อยได้รับผลประโยชน์น้อย จนกระทั่งผู้ถูกร้องได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรี ผู้ถูกร้องก็รับว่าได้เป็นผู้ดำเนินรายการให้กับบริษัท เฟซ มีเดีย จำกัด มิได้หยุดและมิได้มีการบอกเลิกข้อตกลงตามที่ดำเนินการมาโดยตลอด รวมทั้งมิได้มีการกระทำใด อันแสดงให้เห็นว่าได้มีการบอกเลิกการเป็นหุ้นส่วนกับนายศักดิ์ชัย และบริษัท เฟซ มีเดีย จำกัด คงเลิกดำเนินรายการชิมไป บ่นไป เมื่อผู้ร้องที่ ๑ ได้ร้องเรียนให้คณะกรรมการการเลือกตั้งตรวจสอบการกระทำของผู้ถูกร้องในเดือนพฤษภาคม ๒๕๕๑ ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงรับฟังได้ว่าผู้ถูกร้องดำรงตำแหน่งเป็นหุ้นส่วนสามัญกับนายศักดิ์ชัย และบริษัท เฟซ มีเดีย จำกัด ที่ดำเนินธุรกิจโดยมุ่งหาผลกำไรหรือรายได้มาแบ่งปันกัน ขณะที่ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี อันเป็นการกระทำที่เป็นการขัดกันแห่งผลประโยชน์ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๗ เมื่อรับฟังได้ดังกล่าวจึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยต่อไปว่าผู้ถูกร้องเป็นลูกจ้างของบริษัท เฟซ มีเดีย จำกัด หรือไม่

วินิจฉัยว่า ความเป็นนายกรัฐมนตรีของนายสมัคร สุนทรเวช ผู้ถูกร้อง ถิ่นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๘๒ วรรคหนึ่ง (๗) ประกอบมาตรา ๒๖๗

นายบุรีชัย มาประณีต

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ